

Dizilerdeki Batılı Karakterlerin Anlatı Yapısındaki Sunumu Üzerine Bir Çözümleme

DOI: 10.26466/opus.671798

*

Mert Gürer* – Saadet Zeynep Varlı Gürer**

* Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi, Kocaeli/Türkiye

E-Posta: mertgurer@gmail.com

ORCID: [0000-0002-2940-2009](https://orcid.org/0000-0002-2940-2009)

** Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi, Kocaeli/Türkiye

E-Posta: zeynepvarli@gmail.com

ORCID: [0000-0003-2362-9277](https://orcid.org/0000-0003-2362-9277)

Öz

Yüzyıllar boyunca insanlık uygar topluluklar olma ekseninde ilerlerken kendilerini tanımlama ve konumlandırma yönünde çalışmışlardır. Batılılar Doğulu toplulukları oryantalist bakış açısı ile değerlendirirken Doğulular da Batılları oksidentalit bakış açısı ile yorumlamıştır. Bu tanımlar tarih boyunca yaşanan savaşlar, saldırılar ve korkular ekseninde şekillenmiştir. Ama günümüzde bu olgu kültür endüstrileri ile imge dünyamıza daha etkin bir şekilde sunulmaktadır. Kitle iletişim araçlarının içerisinde etki gücü yüksek olan televizyonda yer alan diziler bunun en canlı örneğidir. Dizilerde kurgulanan anlatı içerisinde oluşturulan karakterlerin özellikleri toplumların diğerlerini nasıl tanımladığının ve onu nasıl gördüğünün de en somut göstergesidir. Bu bağlamda çalışmanın amacı; Türk televizyon dizileri aracılığıyla oksidentalit bakış açısı doğrultusunda, Doğulu'nun Batı'lıyı dizi karakteri özelinde biçimlendirmesi ve çizdiği kodların içeriği nasıl anlamlandırdığının ortaya konulmasıdır. Bu amaç doğrultusunda Türkiye'de yayınlanmış olan Filinta, Erkenci Kuş ve İsimsizler dizilerinde yer alan Batılı karakterlerin anlatı yapısındaki işlevleri ve karakter tasarımları irdelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda elde edilen bulgulardan en önemlisi Batı'lı karakterlerin büyük bir oranda dizi içerisinde sorun çakan, geldiği bu topraklardaki geleneksel tutumları bir şekilde zedelemeye çalışan bireyler olarak kılıplaştırılmış olmasıdır. İlgili dizilerde yer alan Batı'lı karakterler karanlık tarafları ile dizisel anlatıda kötülük üzerine kurgulanmıştır. Bu doğrultuda, oksidentalit bakış ile Batılı kötü, engelleyici ve karanlık bir kişi olarak betimlenmiştir. Böylece Batılı'nın diziler aracılığı ile olumsuz karakterler olarak stereotipleştiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Oksidentalizm, Türk Dizileri, Eyleyenler Şeması, Karakter Tasarımı

Analysis of The Presentation of Narrative Structures of Western Characters in TV Series

*

Abstract

As humanity evolved towards civilized communities over centuries, they have worked towards self recognition and positioning. Westerners have evaluated Eastern societies from an orientalist point of view, while Easterners have used an occidentalist approach to interpret Western societies. These definitions have been built over offensives and fears throughout history. However, evolving definitions are being more effectively introduced into our symbolic World using cultural industries. Series featured on television are probably the liveliest example in this sense, the television being the most powerful among medias of mass communication. Characters fantasized in stories told on TV series could serve as a measure of how societies view and define others. In this context, the aim of this study is to analyze the way an Easterner would structure and code for a Westerner over an occidentalist view point, using Turkish TV series as a media. In accordance with this aim, certain Westerner characters featured on Turkish TV Series, namely Filinta, Erkenci Kuş and İsimsizler, have been analyzed using their functionality in the narrative structures as well as their fictious characteristics. The most important finding attained as the result of the analysis is that the Westerner characters are usually trouble makers who try to hurt the traditional attitudes in the lands that they newly arrive. In the above mentioned series, the Western characters are fictionalized over evil acts through their dark sides. In the context, the occidentalist point of view presents the Westerners as evil, obstructive and dark personalities. Therefore, Western characters are reotyped as negative personalities.

Keywords: *Keywords School development model, administrator, school*

Giriş

Doğu kendini tanımlarken Batı'dan, Batı da kendini tanımlarken Doğu'dan bir parçayı içinde barındırmaktadır. Kültürel aktarımların ve kimlik inşalarının temelinde karşıtlıkların oluşturduğu bir söylem yer almaktadır. Batılılık/Oryantalizm ile Doğululuk/Oksidentalizm arasındaki kavramsal ayrımlar ürettikleri sosyo-kültürel ürünlerin kitle iletişim araçları aracılığıyla topluluklara aktarılma sürecinde belirgin olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle oryantalizmin ve oksidentalizmin karşıtlık temelli ilişkisel boyutunun tanımlanarak anlatım dillerinin ortaya konulması gerekmektedir.

Televizyonun en önemli özelliklerinden bir tanesi de hikaye anlatıcısı olmasıdır. İçeriklerinin bütünü bir hikaye çerçevesinde şekillendirilerek izler kitlesine sunulur. Böylece, gerçek hayattaki olaylar hakkında kitlelerin düşüncelerinin gelişmesini sağlarken kurmacaya dayalı ürünlerle de anlatılarını oluşturmaktadır. Farklı kesimlerin görüşlerinin televizyon aracılığıyla temsil edilmesini ele alırken öncelikle televizyonun temsil yeteneği ve bu yeteneği oluşturan anlatım araçları önem arz etmektedir. Televizyonda hedefine ulaşmış iyi bir programın arkasında sadece iyi bir öyküleme sanatı değil aynı zamanda televizyonun teknik özelliklerinin de etkili bir şekilde kullanılması yer almaktadır.

Bu çalışma, televizyon ürünleri içerisindeki en etkili hikaye anlatım özelliğine sahip olan dizilerde yer alan Batılı anlatımın ve karakter yapısının nasıl inşa edildiği sorusuna yanıt aramıştır. Çalışmanın kavramsal çerçevesini en iyi temsil edebileceği düşünülen amaçlı örneklem yöntemi ile belirlenen Filinta, Erkenci Kuş ve İsimsizler dizileri belirlenmiştir. Bu dizilerin anlatı yapısı içerisinde yer alan Batılı karakterlerin analizleri gerçekleştirilecek olup oksidentalist bakış açısı ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Doğu'nun Batı'yı Kendi Anlatım Diliyle Tanımlaması

Batı medeniyetine yönelik eleştirel bilim, ideoloji ve söylem olarak içeriklendirilmektedir. Bu nedenle Garbiyatçılığın, “Batı”, “medeniyet” ve “eleştirel anlama” kavramları ile ele alınması gerekmektedir. “Batı” kavramı, gündelik hayattan ekonomiye tarihten sosyolojiye pek çok unsuru içinde barındırmaktadır.

Hasan Hanefi (2007) Doğu'lu bakış açısını şöyle ifade etmektedir; “kin veya hükmetme güdüsüyle hareket etmez. Bilerek veya bilmeyerek nesnesini veya konusunu, önceden tanımlı yaklaşım ve yargılarla deforme etmez.” Ok-sidentalizm incelediği nesnesiyle kullandığı metoduyla ve taşıdığı amaçla- rıyla gayretli bir bilim olmaya çalışır. 'Öteki'nin kendisi üzerindeki baskıcı imgelemesinden kurtulmaya çalışır ve bu gayret gerçekten yaratıcı bir güç- tür. Bu güç, oryantalizmdeki özne nesne güç ilişkisinin üzerindeki perdeyi yırtarak hakikati ortaya çıkarır(Hanefi, 2007, s.82). Chen, Xiaomei(1995)'e göre, hangi şekle bürünmüş olursa olsunlar hem Oryantalizm hem de Oksi- dentializm hiçbir zaman “bizatili olarak nesneye” değinmez, sadece erk iliş- kisine gönderme yapar. Bunun ötekiindeki olumlu ya da olumsuz yansımaları ise doğal olarak inceleme konusu yerli kültürün sorunlu ve genelde çelişkili sosyal, siyasal ve iktisadi koşullarına ve kişinin erk dizgesi içerisindeki konu- muna bağlıdır (Chen, 1995, s.48).

Batı'yı merkeze alan (Batı'dan kasıt Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'dır) ve genel olarak dünyanın bunların dışındaki yerlerini Doğu olarak kurgulayan bu söylemin altında Batı ile bunun gerisi arasındaki ekonomik ve siyasal güç ilişkileri yatmaktadır(Uluç, 2009, s.156). Ian Bruma(2004a)'ya göre; Oksiden- talizm, aydınlanma karşıtlığının bir parçasıydı elbette, ama aynı zamanda en- düstrileşmeye karşı da bir tepkiydi. Bazı Marksistler bu fikrin çekiciliğine ka- pılmışlardı, ama aşırı sağdaki düşmanları da bu konuda onlara katılmıştı. Oksidentalizm, rasyonalizme (soğuk, mekanik Batı'ya, makine uygarlığına) ve sekülerizme karşı bir ayaklanma olduğu kadar, bireyselciliğe karşı da bir ayaklanmaydı. Oksidentalizmi uyandıran Avrupa sömürgeciliği idi, bugün de küresel kapitalizm aynı sonuca yol açmaktadır. Ama ancak Batı'ya karşı girişilen ayaklanma tam bir yıkım biçimini aldığı anda, Batı insani olmaktan uzak görüldüğünde ve ayaklanma bir cinayet haline geldiğinde Oksidenta- lizm'den söz edilebilir(Buruma, 2004a, s.280-281).

Modern toplum sanayileşmiş, insanın bir özne olduğu, rasyonel ve bütün- cül bir yapıdır. Modernleşme teknik, ekonomik, toplumsal ve aynı zamanda “siyasal” bir nitelik arz etmektedir. Modernlik, gelenekselin karşısında gün- delik hayatın birçok alanında varlığını sürdürmektedir. Bu bağlamda Couze Venn(2000), Oksidentalizm ve modernlik üzerine şunları aktarmaktadır; “çağdaşlık, emperyal yönetim anlayışı ve günümüzde buna eklenen yeni ile- tişim ortamlarında ve ifade biçimlerinde ortaya çıkan karmaşık boyun eğ- dirme / özneleştirme aygıt ve düzenekleri ile yerkürenin her bir köşesinde

ekile gelmiş, kanıksanmışın görünmezliği içerisinde kuluçkalanıp, kesinlikle yer yer direnişlerle karşılaşsa da, batıcılık akım ve düşüncesini olumlayan yaşam tarzları ve aynı öncelikleyen bir değerler ve öğretiler sistemi üzerinden yetiştirilip büyütülmüştür” (Venn, 2000, s.49).

Batı'nın Doğu'yu algılama, anlama, açıklama ve tanımlama şekli olan oryantalizm, Batı'nın Doğu incelemesi anlamına gelir. Doğu incelemelerinden elde edilen veriler, Batı'nın siyasi ve iktisadi amaçları için kullanılmış ve Batı bu amaçlarına ulaşmada başarılı olmuştur. Oryantalizmin temelinde iki önemli kavram yer almaktadır; Avrupa-merkezcilik ve ötekileşme. Avrupa-merkezcilik, ötekileşme ve oryantalizm, birbirleri ile etkileşim halinde olan ve birbirlerini besleyen kavramlardır (Metin 2013, s.17).

Batıcılık tam olarak ismiyle tümleşik ikircikli anlamından ötürü bir kavram olarak yararlıdır. Her ne kadar Batıcılık var olan yazında hem Batılılığı hem de Batı karşıtlığını anlamı içerisinde birlikte barındıran bir sözcük olsa da, kanımca bu durum yalnızca kuramsal karşıtlığın varlığına işaret etmekle kalmayıp, aynı zamanda çok önemi bir şeyi, Doğuculuk ve Batıcılığın hem Batılı hem de Batılı olmayan usundaki tarihsel iç içe geçmeyi ve birbiri yerine kullanımını ortaya koymaktadır. Bu durum bakış açısına göre değişmekle birlikte çağdaşlık söyleminin ister istemez Batılı Doğu tanımlarındaki dolambaçlı betimleri veya Doğunun Batının kendisine bakışına tepkilerini kapsadığını görmemiz olasıdır (Ahıska 2010, s.5).

Mutman (2007), oryantalizmin bizi, Doğu'nun ve Doğulunun oryantalizmin söylediği gibi olmadığını söylememiz şeklinde bir ters çevirmeye zorladığını ifade etmektedir. Ancak bu ters çevirme riskli bir süreçtir çünkü oryantalizm her türlü bilgiyi kendi antropolojik ve söylemsel yapısı içinde hazmetmektedir. Bu sebeple oryantalizmin karşısına basitçe gerçekleri ve olguları çıkartmamız mümkün değildir. İkincisi, böyle bir ters çevirmenin kuracağı kültürel kimlik siyaseti yetersizdir ve her zaman otoriter milliyetçi veya fundamentalist biçimlere dönüşmeye meyillidir (Mutman, 2007, s.196).

Garbiyatçılık, Batı'nın yarattığı öteki konumunu sahiplenerek onun sınırları içinden eylemek, ancak bir yandan bu konumun içini layıkıyla (ve alkış bekleyerek) doldurmaya çalışırken bu dayatmaya çeşitli taktiklerle direnmektir (Ahıska, 2009, s.1054). Batıcılık, doğuculuğun öteki yanı, tersi ve hatta zıddıdır. Eğer doğuculuğun ereği (Doğulu) kendini (Batılı) ötekinin gözünden görmekse, batıcılığın amacı “Ben” ve “Öteki” kavramlarına egemen tarihsel ikilem karmaşasını, “Ben” olmanın güçsüzlük duygusu ile Ötekinde

hissedilen gerçek dışı güçlülük duygusu arasındaki eytişim ilişkisini ortadan kaldırmaktır. Eski doğuculuk öğretisi Avrupa'da sömürge düzeninin olduğu dönemde sömürgeleştirilen uluslarla ilgili olası en çok bilgiyi toplama isteğinin bir sonucu olarak beliren ve gelişen bir dalga olduğu için, Batı "Ben" rolünü üstlenmiş, bir özneye dönüşerek Batıdan olmayanı "Öteki" olarak değerlendirmiş, onu nesneye indirgemıştır. Eski doğuculuk Avrupalı "Ben" ülkesindeki Avrupalı olmayan "Öteki"ni anlatır, ki araştıran öznenin araştırılan bilgi/biliş nesnesi ile ilişkisi bundan ibarettir. Sonuçta, kendini araştıran özne yerine koyan Avrupalı "Ben" gerçek dışı bir güçlülük aşamasına yükselirken, Avrupalı olmayan "Öteki" araştırma nesnesi olduğundan, bir yetersizlik duygusu geliştirmiştir (akt. Elsherif, 2015, s.623-624).

Oryantalizm, doğuyu cisimleştirmekle kalmaz, aynı zamanda doğunun kurumlarını, anlayış, yol ve yordamları ile ilgi odak ve alanlarını da ortaya koyar; bunlarla ilgili bir açıklamadır. Doğu ve doğuculuk, mutlak bir batı varsayar ve buna eş doğrultuda, seyrek açıklıkla dile getirilen bir Batıcılık söylemi benimser (Lindstrom, 2003, s.33). Oksidentalizm de, dolayısıyla, çağdaşlaşma akımının ters çevrilmiş bir biçimi, ama bütün olarak ele alındığında iki karşıt görüşün birleşik bir bütün, tek bir tümel yapı oluşturduğu kanısına salık verebilecek şekilde tasarlanmış tamamlayıcıdır. Oksidentalizm, her ne kadar (dışlama - değilleme yoluyla) çağdaşlaşma yapısının bir parçası olarak tüm dönemlerde mantıksal açıdan örtülü, gizli kalmış olsa da, egemenin gücünü yitirdiği dönemlerde görülmektedir (Friedman 2009, s.94). Batı medeniyetinin bir değerler sistemi olması karşıtlık/düşmanlık vs. algılar içinde "Doğulu" ya da "Batılı" öznenin yanı sıra garbiyatçılığın kültür ve değer felsefesi bakımından nesneleştirilmesine yol açmaktadır.

Oryantalizm Batının sömüren, Doğunun sömürülen konumunda olması sebebiyle sömürgeciliğin bir vasıtası olarak kabul edilmektedir. Pek çok oryantalist çalışma ile sömürgeciliğin yaygınlaşması sağlandı ve sömürgeciliğin bilimsel temelleri oryantalist sayesinde sağlanmış oldu. Buradan yola çıkarak oryantalist, siyasi pratikteki karşılığı Doğu'nun geçmişte sömürge oluşu ve Batı tarafından ele geçirilişi olan bilimsel bir hareket olarak tanımlayabiliriz (Said E., 2000, s.43). Batıcılık başat bir söylem olarak tarih boyunca kayırlmış, öncelikli ve ayrıcalıklı öznelerine toplumsal sınıf, cinsiyet ve köken/inanç bağlamlarında bağımsızlık düşlemi sunar. Onlara güç kullanmaları ve uygulamaları için belirlenmiş ve resmen desteklenen bir ortam sağlar (Ahıska 2010, s.14).

Batıcılık sömürgecilik ve anamalcılık olguları ile çarpıtılmış özel bir çağdaşlık yolunu yoktan var eden bir soy ağacını ifade eder. Bu akım on dokuzuncu yüzyıl girişinden itibaren görülmeye başlayan ve öznelleştirme/ boyun eğdirme sürecinin etkileri ile ast kitle oluşturma ve terbiye mühendisliğinde kurumsallaşan sultacı, yayılmacı yönetim anlayışı ile ilişkilendirilmektedir (Venn, 2000, s.19). Mutman; Oryantalizm hegemonik bir işlemdir, bir merkez-kurma veya merkezleme (centering) işlemi. Bu işlemin özü de şudur: Edebi, bilimsel, siyasal, vb. değişik söylem tarzları içinde çoğaltılan ve siyasal, iktisadi, akademik, ahlaksal vb. iktidarların değişik kurumsal kertelerinde eklenilen karmaşık bir stratejik hareket ile Batı kendi kimliğini 'öteki' olarak imlediği bir mekandan ayırt ederek kurar(akt. Arlı 1996, s.21).

Şark'ın hâlâ yaşayan öğelerini Batılı modernliğin/medeniyetin en iyi yanlarıyla birleştirebileceğini hayal eder. "Köprü" metaforu Türkiye'yi "benzersiz" bir kaybin olduğu kadar kendinden menkul bir iktidarı kurmanın alanı olarak tarif etmektedir. Garbiyatçılığın dinamiği budur (Ahıska, 2009, s.1050). Oksidentalizm, Fransızcada Batı manasına gelen "occident" kelimesinden türemiştir. Doğulu/Doğu'ya özgü olan Oriental, Batılı/Batı'ya özgü olan ise Occidental olarak tanımlanmaktadır.

Oksidentalizm bir karşı-araştırma alanıdır; Doğu'da geliştirilmiş ve Batı'yı Batılı Olmayan bakış açılarıyla araştırmak üzere geliştirilmiş bir alan. Benlik algısında öteki daima bir imajdır. Bir imaj daima bir karikatürdür ve hedefe atış yapmaya yarar(Kutluer, 2006, s.443). Oksidentalizmin konusu olan Batı, tarihi, coğrafik, sosyo-kültürel ya da değersel bir Batı'dır. Oryantalizmin konusu öncelikli Doğu, oksidentalizmin öncelikli konusu Batı olması beklenirken "ben" ve "öteki" olguları anlamlandırma ve tanımlama bağlamında kavramların odaklanma evrenini değiştirmektedir.

Oksidentalizm, terim olarak birçok anlama gelmektedir, ancak bu tanımların hepsi ortak bir temel düşünceye dayanmaktadır, o da, oksidentalizmin her ne kadar oryantalizmin sahip olduğu donanımına sahip olmayan ve hali hazırda belirsiz veya problemlili bir disiplin olarak görülse de, Batının yazılması, kurgulanması, yaratılması pratiği; Batı'yı kurma, temsil etme denemesi olduğudur. Oksidentalizm söylemi, Batının Hindistan'da uyguladığı hegemonya veya Amerika'nın Japonya'da uyguladığı kültürel kolonizasyon gibi birçok olumsuz örnekten dolayı İslamcı, Batı karşıtı duygu ve davranışlara dönüşmüştür(Özçelik, 2015, s.178-179). Oksidentalizmin Doğu'nun çalışması

gerekliliğinden doğmakta olup Doğuyu Doğululaştırılmışlığından kaynaklı olarak oksidentalizm geniş kapsamda değerlendirilmektedir.

Oksidentalizm ve Oryantalizm kavramları, aynı tarihsel süreçten ve dönüşümlerden geçmemişlerdir. Oryantalizm, gerek yapısal gerekse yaygınlaşma açısından Oksidentalizme oranla daha kapsamlı bir nitelik göstermektedir. Bu iki kavram arasında bir çeşit etki-tepki ilişkisi yaşanmaktadır. Karşılıklı bu tip tepkisel yaklaşımlar anlamaktan öte olumsuz nitelendirilmeye müsait bir tavır olarak kavranabilmektedir. Birbirleri ile taban tabana zıt en az iki görüş saptanabilmektedir. Bunlardan ilki, batıdaki Oryantalizmin karşıt imgesi olarak ortaya çıkan Oksidentalizm olup, batı eksenli Oryantalizmin kurbanları olarak “ötekileşen” kitlenin Batıyla ilgili oluşturduğu kurgudur. İkinci görüş ise Oryantalizmin ikiz imgesi olarak ortaya çıkan Oksidentalizm olup, Batının başkalarını Doğucu nitelendirmesiyle “ötekileştirirken” kendisi ile özdeşleştirdiği görüntüdür(Santos, 2009, s.105).

Bununla birlikte, konuyla ilgili farklı yaklaşımlar ve tanımlamaları iki maddede toparlamak mümkündür: (1) Oksidentalizm, tıpkı oryantalizm gibi, Doğu ile Batı arasında köklü bir ayırım zemini oluşturan özel bir epistemoloji ve ontolojiye dayalı bir düşünce modelidir. (2) Oksidentalizm, Batılı toplumlar ve kültürlerin araştırılmasıyla ilgili ilmî-akademik faaliyetler setini tanımlayan ve dolayısıyla enformatik bir duyarlılığa işaret eden bir kavramdır (Öztürk, 2006, s.48).

Bugüne dek anlatıla ve anlaşıla gelen biçimiyle Batıcılık dediğimiz şey hasımlarının fırçasından çıkma insanlık dışı bir batı portresidir. Bu durumun yol açtığı ön yargılar kümesini incelemek ve bunların tarihsel kökenlerinin izini sürmektir. Bunların kolayca özel bir İslam sorunu olarak açıklanmalarının olanak dışı olduğu açıktır. Müslüman aleminde pek çok şey ters gitmiş olmasına karşın, Batıcılığın bundan elli yılı aşkın süre önce baş gösteren Japon antipatisi gibi bir Orta Doğu rahatsızlığına indirgenmesi olanaksızdır. Günümüzün yerleşik tıpsal terimler dizgesini kullanmak bile Batıcıların dolaysız zehirli söz sanatı alışkanlığını körüklemektedir(Buruma, 2004b, s.5-6). Oksidentalizmin amaçlarını gerçekleştirebilmesi için güçlü bir medeniyet algısı ile beraberinde eğitim müfredatının yenilenmesi, sosyal ve iktisadi yaşamın farklılaşması, kısacası bir toplumun referans aldığı kodların değişmesi gerekmektedir.

Oksidentalizm, oryantalizmin yarattığı bilgi nesnesi olan “Doğu”nun bir karşıtı olmaya aday “Batı” bilgisi arayışıdır. Fakat bu bilgi etkinliği, oryantalizmin belirleyip işaretlediği anlamları zorunlulukla referans almak durumundadır. Bu anlamların beslediği kaynakların başında ise, anti-sömürgeci mücadelenin hakim ideolojisi olan milliyetçilik gelmektedir. Oryantalizm ve oksidentalizm, rakip ideolojiler rolünden çok, aralarında ontolojik bir eşitsizliğin ve asimetric bir söylem yarasının hüküm sürdüğü bir karşıt ideolojiler rolüne daha yakın bir görüntü çizmektedir. Nihai olarak bu iki söylem biçimi, kendi tarihsel koşullandırmalarının getirdiği yükü, sosyal araştırmaların aldığı yönün farklılığı arasındaki derin çatışmanın tarafları olarak da değerlendirilebilir. Oksidentalizm belki de oryantalizm ile hiçbir zaman karşılaştırılmayacak özelliği, onun emperyal bir siyasetin aleti ve üreticisi olmamasıdır. Oksidentalizm, daha çok bir ‘bilişsel travma’ ile başa çıkmaya çalışan bir söylemdir. Bu anlamıyla da oryantalizmin narsisizminden uzak, belirli düzeyde bir simgesel şiddetle de yüzleşmiş olan tarihi sürecin ürünüdür(Arlı, 2014, s.77-78).

Oksidental tepkilerin oluşmasında, Batı kökenli modernleşme kuramının da etkisi olduğu açıktır. Modernite, tüm “iyiliğin” Batıdan kaynaklandığı, Batı kültürünün, yaşam biçiminin, iktisadi ve siyasal yapısının yüzyılların süzgecinden geçerek bugünkü ideal haline geldiğini varsayarak, Doğuya da bunu bir hedef olarak sunar. Modernleşme kuramı ile oryantalist bakış bu nedenle çoğu yerde aynı dili konuşmaktadır. Oryantalizm ise, tarihsel sürecin geleneksel ve modern dönemlerinde dikotomik bakış açısını büyük ölçüde sürdürmüştür(Uzun ve Atasever, 2010, s.180). Oksidentalizmi farklı bakış açılarının bileşiminden oluşmaktadır; Batı üzerine yapılan düşünceleri bir savunma mekanizması olarak görmekte, Batı’yı düşman olarak konumlandırmakta, nasıl bir Batı’lı olunura cevap aramaktadır.

Biz de oksidentalizmi: “Doğu'nun kendi Doğululuğundan kaçarak modern Batılı olma serüveninde, Batı'nın dayattığı evrensel, monolitik ve homojen yaşam tarzlarını; çeşitlilik, çoğulluk ve heterojenlik adına parçalayarak var oluşunu sürdürmesi” şeklinde tanımladık. Oksidentalizmin tarihselliğini Doğu'nun modernizm ile karşılaşmasından sonrasına konumlandığı-mızda, yapılacak olan tasnif denemesi doğal olarak, modernizm kavramını konunun merkezine yerleştirmektedir. Bu düşünce doğrultusunda oksidentalizmi iki ana kanalda tasnif etmenin uygun olacağı düşüncesi tarafımızda hasıl olmuştur: İlk olarak, Arap seçkinlerinin Batı'ya Batı'nın diliyle seslenme

manevrası olarak oksidentalizm ve ikinci olarak Doğu toplumlarının sahip olduğu gelişme arzusu doğrultusunda modernleşmeyi araçsallaştıran istenç olarak oksidentalizm(Öztürk, 2017, s.170). Oksidentalizm'e göre ise, Batı tek başına modernizmin, değişimin ve gelişmişliğin sembolü değildir. Batı'ya karşı olmak ile beraber oryantalizmin yöntemini kullanarak daha kapsamlı, daha karmaşık bir olgu olan oryantalizm ile çatışmakta olan Oksidentalizmin kendi modernitesini kendisinin yaratması beklenmektedir.

Doğu-Batı adları verilen iki farklı dünya kendine ait söylemini her türlü insan etkinliği düzleminde inşa etmektedir. Bu ön-kabul, 'Doğu' adı verilen teorik 'şey' ile ilgili tüm çalışmaların da başlangıç noktasını oluşturmaktadır. Oryantalizm, bize Doğu hakkında 'bilgi'ler sunmaktadır. Bu bilgi, Batı'nın merceğinden yansıyan 'Doğu' bilgisidir. Aynı zamanda bu bilgi, nedense, 'Doğu' diye adlandırılan yerdeki insanların akıl edip üretmedikleri, onlara kendilerinden olmayan insanlarca sunulan bir bilgidir ve bu bilgi öteki olarak işaretlenen dünyaya ilişkin bir şeyleri bilmektedir. Oryantalizm, kurduğu Doğu hakkında, söylenen sözleri, yapılan çalışmaların, seyahatnamelerin, anıların kısacası 'Doğu' olarak adlandırılan bir hayat dünyasının anlatıldığı ve resmedildiği büyük bir bilgi yapısının adıdır(Arlı, 2014, s.15-16).

Kitle İletişim Araçları Aracılığıyla Oryantalizm-Oksidentalizm İkilemi

Doğu/Batı ayrımı yüzyıllardır süregelen bir ikiliği ifade etmiştir. Söz konusu ayrım, birtakım kurgusal söylemler yoluyla üretilmiş ve bu nedenle Doğu/Batı sınırı tarih boyunca değişken bir niteliğe sahip olmuştur. Bu noktadan itibaren Doğu'nun ötekileşme süreci başlayarak ayrımı keskinleştiren itici gücü oluşturmuştur. Doğu'nun, Batı'nın kültürel dışarıya olmaya başladığı, özellikle on altıncı yüzyıldan itibaren Avrupa kendisini ötekenden ayırarak self/other ikiliği yaratmıştır. Batı'yı ifade eden Avrupa'nın bir bilinç olarak gelişmesine katkıda bulunmuştur. Batı'nın sahip olduğu bu bilinç şeklinin bir sorunsal olarak incelenmesi gerektiğini düşünen bazı yazarlar Batı'nın (occident) kendisinde olan olumsuz yönlerini Doğu (orient)'e aktararak kendisine ait bir bilinç düzeyi oluşturduğunu belirtirler (Uzun ve Atasever, 2010, s.180).

Görüldüğü kadarıyla Oksidentalizm, maddi bağlamda Batı'nın kazanımlarını almalı, kendine entegre etmeli ve buradan neticelere çıkararak kendi

alanını kendi yaratmalıdır. Öte yandan kültürel bağlam da mümkün olduğunca kendi değerler manzumesini muhafaza etmelidir. Zira Doğu'nun en önemli dinamiğini kültürel birikimleri oluşturmaktadır (Çaycı, 2015, s.71).

Oryantalizm, Batı'nın Doğu'ya bakışını anlatan akademik bir bilgi bütünüdür. Bu tanım, belirli bir döneme kadar olumlu anlamıyla kullanılmış, bu dönemin ardından sömürgeci düşünceyle iç içe geçtiğinden dolayı olumsuz bir anlam yüklenip eleştirilmeye başlanmıştır. Oryantalizmin olumsuzlanmasının ardında yatan temel sebep onun ötekileştirici olma fonksiyonu olduğu söylenebilir. Bu niteliğini, Doğu ile Batı arasında kurmuş olduğu biz/onlar dikotomisi ile oluşturmuş ve öteki olarak nitelediği Doğu hakkında çeşitli dışsallaştırıcı bakış açıları geliştirmiştir (Uzun ve Atasever, 2010, s.175). Kitle iletişim araçları ve onların Batılılarca kontrolü bu imajı Batı için pekiştirirken zıtlarını da Doğu için vurgulamayı sürdürür. Oryantalizm merkezin, Oksidentalizm çevrenin bir ürünüdür. Merkezin üstad, çevrenin tilmiz; merkezin üretici çevrenin tüketici olduğu bu ilişki biçimini değiştirmenin yöntemi Oksidentalizm'dir (Kutluer, 2006, s.443).

Oryantalist söylem, Batı-Doğu veya Avrupa- Asya karşıtlığı üzerine ve Avrupa'nın salt akıl bakımından değil, erdem ve ahlak bakımından da üstün olduğunu öne sürümüne dayandırılır (Kula, 2011, s.226). Batıyla/modernizmle irtibata geçilmesinden sonra 'kimliğini' öteki üzerinden kurgulaması gerektiğini öğrenen İslam kültürü kendi kimliğini paradoksal şekilde Batı modernizmi karşıtlığı ile kurgulamıştır (Öztürk, 2017, s.127-128).

Oksidentalizm ile yapılması gereken, Doğulu kimliğinin ortaya konulmasıdır. Bu ortaya konuş sürecinde Batılı değerden hareket edilmemelidir. Ortaya konan kimlik Batı'nın ötekisi/Batılı olmayan olmamalıdır. Doğu kendi kimliğini Batı'dan hareketle değil, kendinden hareketle ortaya koyduğunda, Batı öteki değil diğeri olacaktır (Metin, 2013, s.82). Oksidentalizm, "ben" olarak Batı ile "öteki" olarak Doğu arasındaki bu ilişki tarzını düzelterek Doğu'yu "ben" Batı'yı ise "öteki" haline getirmektedir. "Ben" ile "Öteki" arasındaki ilişki, bir üst alt ilişkisi yaratmadan özneler arası eşit, musavi ve akli başında bir ilişki olabilir. Yapıcı oksidentalizm, yıkıcı oryantalizmin yerine geçecek bir karşılıktır (Hanefi, 2006, s.80-81).

Oksidentalizm ulusal karakteri, ulusal kültürün ve hayat tarzının yabancılaşmaya ve sadakatsizliğe karşı kısmi bir savunmasıdır; aynı zamanda elitlerin seçimi olan oryantalizme karşı halkı temsil eden daha kapsamlı ve geniş

bir açılımdır, yönetenlerin seçimi olan oryantalizme karşı yönetilenlerin ideolojisidir, kilise dogmalarına dayalı olarak hareket eden hükmedici oryantalizme karşı özgürlükçü teolojiler gibi özgürleştiren bir araçtır (Hanefi, 2006, s.83).

Doğunun farklılığı, Batının kendi yapısını, yöntemlerini, yaşayış biçimlerini genel anlamda toplumsal ve siyasal varlığını “meşrulaştırmaya” yarayan bir araç biçiminde de algılanmıştır. Daha sonraki süreçlerde de bu algı, derinleşerek devam etmiş, “geri kalmış” Doğuya bakanlar, her bakışlarında kendi durumları daha “ileri” bir düzey olarak kabul etmişlerdir. Batı’daki her tür iktidar formasyonu da, kendi olumsuz taraflarını, “Doğu gibi olmaktan kaçınmak” için “göze alınan durumlar” olarak açıklamış, kendi konumlarını da zaman zaman “ölümü gösterip sıtmaya razı olma” bağlamında meşrulaştırmaya çalışmışlardır (Uzun ve Atasever 2010, s.176). Doğu ve Batı sahip oldukları kitle iletişim araçları üzerinden kendi anlatı dillerini oluşturmakta böylece karşıtlıklarını topluluklara aktarabilecek bir mecraı meydana getirmektedirler. Kitle iletişim araçlarının kendine has özellikleri ile uyumlu içeriğin oluşturulması iletinin daha etkin bir rol oynamasını sağlamaktadır.

Televizyon Dizilerinin Anlatı Yapısı ve Etkisi

Televizyon, kendi anlatım unsurları ile oluşturduğu dil ile içerikleri görüntü ve ses unsurları ile özgün bir aktarım gerçekleştirmektedir. Bu görsel ürünleri evrensel ifadeler üzerinden şekillendirilen program türlerinin başında diziler gelmektedir. İnsanlar televizyon başında, değişik görüntülerle izlediği dünyanın pasif birer antropologu ve etnologu haline gelirler. Şeylerin ekran aracılığıyla temsillerinin kurgulanması değişik tekniklerle işlenen ve çıkara temelli önyargılarla beslenen ‘görüntü’ yü yeni bir iktidar metafiziğinin üretim ekonomisi içine sokmaktadır (Arlı, 2014, s.35).

Televizyon ve toplum arasında televizyon programları aracılığı ile bağ kurulur. Bu bağın periyodik olarak yenilenen öncelikli türü dizi filmlerdir. Bu program türünde hayatta bulunan unsurlara karakterler aracılığı ile yer verildiği görülür. Bu durum dizi film karakterlerine toplum üyelerine örnek oluşturucu bir özellik kazandırmaktadır (Kırtepe 2015, s.115). Televizyonda sunulan tanımlamalar ile bireyler, tutum ve davranışlarını da şekillendirmektedirler. Özellikle diziler, günlük yaşamın sıradanlığına karşı izleyenlere suni dramatik anlatı yaşantılar sunmaktadır.

Günümüzde televizyonun çıktılarının büyük bir çoğunluğunu drama dizileri ve seriyaller¹ oluşturmaktadır. Önceleri bu iki format arasındaki farklılıkları ortaya koymak çok daha kolayken, bu iki türün birbirine çok yaklaşması ile birlikte ayırım yapmak giderek zorlaşmaktadır. İki formatta aynı karakterlere ve aynı mekâna sahip bölümlerden oluşmakta, ancak; dizide, bir bölüm sona erdiğinde bütün olaylar çözümlenmiş halde kalmakta, yani her bölüm kendi içinde küçük bir film olma özelliği taşımaktadır. Seriyalde ise bölüm olayların en çarpıcı yerinde bitmekte, gelecek bölüme çözümlenmiş olaylar sarmaktadır. İzleme alışkanlığı yaratmak dizilerin ve seriyallerin ana amacını oluşturmaktadır. Fakat bu konuda seriyallerin, dizilerden daha başarılı olduğu görülmektedir. Dizilerde her bölümdeki konu çekici olmayabileceğinden; bağımlılık yaratmamaktadır. Seriyallerin olumsuz yönünü ise bir bölümü kaçırın izleyicinin artık diziyi izlemek istemeyeceği gerçeği oluşturmaktadır. Bu nedenle seriyallerin olaylar dizisi, oldukça yavaş ilerlemekte, aylar, yıllar boyu sürebilmektedir. Seriyallerin öyküleri, bir ana olaylar dizisinin yanı sıra içiçe geçen çok sayıda olaylar dizisinden oluşmaktadır (Kula 2012, s.514-515).

Dizilerin formatları televizyonun yapısal özelliklerine çok uygun olmasından dolayı izleyici algılama, bağlantı kurma gibi durumları diğerlerine göre daha kolay yapmaktadır. Bu dizilerdeki karakterler de izleyici üstünde belli bir etkiye sahiptir. Bu karakterler ve yaşanan olaylarla birey, değişik insan ilişkileri, sorunlar ve tanımlamalarla karşılaşarak kendi içinde bulunduğu dünya hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Gündelik yaşamın ayrılmaz bir parçası ve kültürel aracı olan televizyonda yayınlanan dizilerin toplumsal ve kültürel yapıyı yansıtmaları, pekiştirmesi ve zaman zaman da biçimlendirmesi kaçınılmazdır (Oğuz 2005, s.170-171).

Toplumsal roller, değer yargıları üzerine iletilere yer veren diziler, gündelik hayata dair olanların izleyiciler tarafından öğrenilmesini ve hayata geçirilmesini sağlamaktadır. Dramalardaki anlatının bunu sağlayabilmesi için anlamlı ve anlaşılabilir olması gerekmektedir ki bunun için izleyicinin “ortak değerler”in aktarması gerekmektedir. Daha önceleri popüler olan tek bölüm-

¹ Seriler, her bir bölümün bağımsız olduğu ve kendi içinde belli bir kapanma mantığı içeren olaylar etrafında kurulan ve uzun yıllar süren diziler, mini diziler olarak tanımlanabilir. Seriyaller, bütünlüklü bir hikâyeyi belli sayıdaki bölüme yayarak bir devamlılık içinde anlatan anlatı formudur (Özsoy, 2011 :129).

lük dramalar giderek ekrandan kaybolmuş, yerine neredeyse yıllar süren diziler gelmiştir. Bunun temel nedenini ticari tercihler ile açıklamak mümkündür (Çaplı, 2002, s.123).

Dizilerin hikayeleri toplumsal gelişmelerden ve olaylardan etkilenmektedir. Bu şekilde izleyici içinde yaşadığı toplumsal olayları, siyasi, ekonomik ve kültürel gelişmeleri ya doğrudan ya da imalı bir şekilde alabilmektedir. Dizide ayrıca toplumsal kurallar, roller ve ilişkilerle ilgili yeni iletilere başka bir deyişle olması gereken iletilere de rastlanmaktadır (Oğuz Yaktıl 2005: 175). Goldberg ve Rabkin'e göre her dizi aynı zamanda yazarların, yönetmenlerin, oyuncuların, bestecilerin, yapımcıların ve diğer pek çok kişinin yaratıcı katkılarını içeren bir sanat çalışmasıdır. Bir diziye yönelik yazmak için hikayenizi anlatmada diğerleri ile yaratıcı iş birliğinin gereklidir (Goldberg Rabkin, 2003, s.14). Televizyon anlatılarının metinsel bir yapı olarak kavranması; anlatı yapısının farkına varılması, alt metinlerin izleyici tarafından alınması, aktarılan değerlerin gerçeklik kavramı ile analiz edilebilmesine imkan sunmaktadır. Günümüzdeki televizyon anlatım dili, kurgusal metinlere, yan anlamlara ve stereotip anlatılara dayanmaktadır.

TV dizileri, bireylere tüketilecek sonsuz nesnelere yoluyla oluşturulacak yaşam tarzları ile ilgili bilgiler vermekte güzel evler, göz kamaştırıcı kıyafetler, pahalı arabalar, değerli hediyeler, mücevherler, partiler paranın yapabildiklerine TV dizilerinin dünyasından verilebilecek ilk örnekler arasında yer almaktadır. Dizilerde, zengin biriyle evlenmek mutlu olunacağına işaret etmektedir. Partiler ve evlilik törenleri, büyük ve görkemli olmakta; gece soap opera²larında hiçbir program türünde olmadığı kadar çok zengin insana rastlanmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, bu diziler zenginlerin hayatını anlatan bir dizi türü gibi görünmektedir. Diziler yoluyla, izleyiciler, abartılı kıyafetleri, evleri, mücevherleri, kısacası zenginliğe dair her şeyi istemeye, bu zengin yaşamı arzulamaya davet edilmektedir (Kula 2012, s.508).

Televizyon dizileri, izleyicileri sıradanlıktan kurtaran en önemli programlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Günlük yaşam pratiklerinin dramatik anlatı yapısı içinde yer verildiği dizilerin olay örgüleri bu yaklaşımdan uzaktadır. Diziler dramatik yapıları, oyuncularını, mekanları olup ve sunulan yaşam

² Televizyonda gündüzleri kadın izleyicilere yönelik yayınlanan, sonu gelmeyen, her bölüm bir sonraki bölümün seyredilmesini sağlayacak bir merak öğesiyle biten, çeşitli yan öykülerle beslenen ve haftanın beş günü yayınlanan bir program türüdür (Özmen, 2014: 53).

tarzları ile izleyicisinin kendisinden bir parça bulmakta bu da empati ve öykünme davranışlarını canlandırmaktadır.

Dizilerde, zengin biriyle evlenmek mutlu olunacağına işaret etmektedir. Partiler ve evlilik törenleri, büyük ve görkemli olmakta; gece soap operalarında hiçbir program türünde olmadığı kadar çok zengin insana rastlanmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, bu diziler zenginlerin hayatını anlatan bir dizi türü gibi görünmektedir. Diziler yoluyla izleyiciler abartılı kıyafetleri, evleri, mücevherleri, kısacası zenginliğe dair her şeyi istemeye, bu zengin yaşamı arzulamaya davet edilmektedir (Kula 2012, s.508). Dizileri ile toplumsal değerler aktarılırken çeşitli semboller, simgeler kullanılmaktadırlar. Bu görsellik anlatının zenginleştirilmesini sağlamakta ve dramatik anlatı yapısının geleceği açısından izleyiciye ipuçları sunabilmektedir.

Televizyon dizileri belirli konular üzerinden inşa edilmektedir. Bunlar: yoksulluk, aşk, zenginlik, şiddet, savaş, kahramanlık, cinsiyet, aile, adalet, sağlık, eğitim, din, gençlik, cinayet, hırsızlık, intihar vb. sosyal konu ve sorunlardan oluşmaktadır. Dizilerin öykü ve senaryosu, toplumsal ve bireysel sorunlar çerçevesinde, toplumun kültürel değerleri üzerinde inşa edilir. Televizyon dizileri izleyicileri ile yoksulluk, sevgisizlik, yalnızlık, güven arayışı, umutsuzluk, adaletsizlik, şiddet, çalışma, ev ve okul hayatında yaşanan pek çok bireysel ve toplumsal sorunlar üzerinden iletişim kurar (Karaboğa 2016, s.187). Televizyon, izleyicisini ikna edici, zorlayıcı ve tahrik eden bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Dizilerin süreklilik taşıyan ana konuları ve karakterleri bu dizileri izleyen, yine süreklilik taşıyan bir kitlenin oluşmasına neden olmuştur. Bu da televizyonların reklam gelirlerinin artmasını sağlamıştır. Reklam gelirlerindeki bu artış izleyicilerin dizilerin kahramanlarıyla bütünleşip, duygusal bir yakınlık kurarak, konuya dahil olmalarıyla ortaya çıkmıştır (Mutlu 1991, s.204).

Yaygınlığı ve etkisi çok geniş olan televizyon, kimi özelliklerinden dolayı övgüyle bahsedilen bir araçken, kimi özelliklerinden dolayı da eleştirilerin odağında yer almıştır. Çünkü televizyon çok boyutlu bir araçtır. Televizyon, hem bir endüstri, hem teknolojik bir araç, hem kültür ve sanat üretimi hem eğlence kaynağı hem de siyasal ve toplumsal bir kurumdur. Dolayısıyla televizyona ait bu değişik düzeylerin kendi özgül gereklilikleri vardır ve bu gereklilikler, televizyon iletişiminin sınırlarını belirlemektedir üstelik de bu belirleme birbirleriyle çelişebilen gerekliliklerin zorunlu birlikteliği sonucunda ortaya çıkmaktadır (Şeker 2016, s.35). Televizyonun bir temsil aracı olarak

gerçekliğin bir parçasını betimlemekten çok, gerçekliği üretmektedir. Bu nedenle televizyon gerçekliğin üstünü örtmek yerine, anlatıyı ideolojik bir aktarım ile sunmaktadır. Sonuç olarak, yeniden üretilen gerçeklik televizyonun görselliğiyle desteklenmektedir.

Televizyon ileti sistemlerini ve sembolleri üretirken bunu kendine özgü anlatım biçimlerini sergileyebildiği değişik program türlerinden yararlanarak yapar. Bu program türlerinden biri de dizilerdir. Dizilerin formatları televizyonun yapısal özelliklerine çok uygun olmasından dolayı izleyici algı-lama, bağlantı kurma gibi durumları diğerlerine göre daha kolay yapmaktadır. Bu dizilerdeki karakterler de izleyici üstünde belli bir etkiye sahiptir. Bu karakterler ve yaşanan olaylarla birey, değişik insan ilişkileri, sorunlar, tanımlamalarla karşılaşarak kendi içinde bulunduğu dünya hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Gündelik yaşamın ayrılmaz bir parçası ve kültürel aracı olan televizyonda yayınlanan dizilerin toplumsal ve kültürel yapıyı yansıtması, pekiştirmesi ve zaman zaman da biçimlendirmesi kaçınılmazdır. Bunun Türk televizyonlarında yayınlanan popüler dizilerde hangi boyutlarda var olduğunun saptanması ve sorgulanması bu çalışmanın sorununu oluşturmaktadır (Oğuz Yaktıl, 2005, s.170-171).

Dramalar, günlük yaşama dair öğelerden üretilmektedir. Dizilerde aktarılan hikayelerde izleyicinin gündelik yaşam pratikleri ile biçimlenmektedir. Dizilerin elindeki en önemli güç oluşturulan gerçeklik ile yaşanan arasında kurduğu paralelliktir.

Dizi bu bakımdan toplumsal yapıdaki düzeni koruyucu bir görevle, öğretmen görevi de görüyor. Bu sınırlar çerçevesinde kalanlar ödüllendirilerek, bunun dışında kalanlar da cezalandırılarak düzen sağlanıyor; ancak bütün bunlarla birlikte, dizinin verdiği başka iletiler de söz konusudur. Bu iletiler toplumsal düzeni koruyucu özellikler gösterse de, toplumdaki huzuru bozmama konusunda insanları uyarıp, gelenekselliği barındırsa da bunun geriye gitmekle eşanlamlı olmaması bakımından olumlu sinyaller taşımaktadır (Oğuz Yaktıl, 2005, s.181). Diziler için televizyon ürünleri içerisinde farklı örneklerden esinlenilsin esinlenilmesin önemli bir biçim yakıştırması yapılmaktadır. İzleyici, dizideki karakterlerin yaşamlarından biri hâline dönüşmeye başladığını düşünmek ile birlikte, diziyeye karşı olan bağımlılığını ve bu bağımlılığın getirdiği koşulsuz izleme alışkanlığını da sürdürmektedir.

Televizyon yayınları Türk izleyicisinin gündeminde de önemli bir yer tutar. Toplum, okumaya ilişkin yatkınlığının olmaması nedeniyle izlemeye eğilimlidir. Haber ve benzer ciddi olaylara ilişkin tartışmaları televizyon üzerinden takip eden, demokratik tercihlerini televizyonda oluşan gündeme göre şekillendiren, eğlenceye dair gereksiniminin büyük bölümünü de aynı medya üzerinden gerçekleştiren bir toplum yapısı söz konusudur (Şeker 2016, s.34). Televizyonun, milli kültür üzerinde oldukça önemli etkilerinin olduğu bilinen bir gerçektir. Fakat bu etki olumlu doğrultuda olabileceği gibi, olumsuz doğrultuda da gerçekleşebilir. Televizyon kimi zaman, ulusal kültür öğelerinin özellikle çocuklar ve gençler tarafından öğrenilip benimsenmesi, bunların davranışlara yansıtılarak ulusal kültürün sonsuza kadar yaşatılması amacını engelleyici doğrultuda etki yapabilmektedir (Arslan 2004, s.14).

Televizyon, günümüzde en çok tüketilen ve izleyici üzerinde büyük etkilere sahip bir görsel-işitsel kitle iletişim ürünü olarak karşımıza çıkmaktadır. Televizyonun bu özelliğini en iyi yansıtan televizyon dizileri, hem ülkemizde hem de dünyada yaygın bir izleyici kitlesine ulaşmaktadır. Günümüzde, televizyon izleyicisinin başında harcadığı zamanın büyük kısmını kapsayan dramatik ürünler artık gündelik hayatın bir parçası olmakta ayrıca yaşam tarzlarının biçimlenmesinde de etkileyici konumdadır.

Bir ortam olarak televizyon, diziler, durum komedileri ve dram dizileri gibi kurgusal türlerde en yoğun dozundan yasa dayatmaları ile bu her iki anlatı türüne birlikte yer verirken, haber ve güncel olaylara ilişkin tartışma programları kazalar ve kuralsızlıklar alanında uzmanlaşmaktadır. Öte yandan, televizyonun “unutkanlığı” nedeniyle haberler kimi zaman etkin tüzecü, yasa dayatıcı kimliğe bürünmekte, dramalar ise kuralsızlıkları işlemektedir. Bu akıntı ve söyleşme çözümleyici açısından özellikle ilginçtir çünkü, buradan anlamdaki zamana bağlı kayma ve değişimlerin izi sürülebilir, ki bu kültürü anlamak için gereklidir (Hartley 2001, s.216-217).

Televizyon toplumun eğlenme, eğitime ve haberdar olma konusunda temel kaynaklarından birisidir. Televizyon yayıncılığı haber ve bilgi kaynağı olma yönündense eğlence ve boş vakitlerin değerlendirildiği bir araç konumuna gelmektedir. Televizyondaki dizilerin yayıncı kuruluşlardaki sayılarının her geçen gün artması bireyi tüketime yönlendiren unsurların içeriklerde kullanılması git gide artış göstermesine neden olmaktadır.

Araştırma

Araştırmanın Amacı

Televizyon, izler kitlesine “öğretici” rolünü üstlenerek bir şeyler aktarmaktadır. Televizyonda farklı program türlerinin teknik ve estetik olanakları bilgilendirme ve eğlendirme işlevinin görsel yönünü beslemektedir. Yayın sürecinde kullanılan öğeler izleyicilerin gündelik yaşamlarının vazgeçilmez bir parçasını desteklemektedir.

Televizyon anlamı inşa eden, anlamlandırma sürecine katkıda bulunan bir araç olduğu için bir temsil aracı ve bir temsil sistemidir. Televizyonun ikonik gösterge sistemi içinde fonksiyonu herhangi bir imgenin temsil edilişi maddi dünyadaki göndergesini ispatlaması şeklinde gerçekleşir. Televizyonda temsillerin oluşumu, yani televizyonun dil ve anlamı kültüre bağlaması, onun bu ikonlaştırma işlemi ile gerçekleşir. Televizyon sadece kültürün yansıtıldığı bir araç değil; ortak yaşam pratiklerinin üretilip, dolaşıma sokulduğu ve yeniden üretildiği bir ortamdır. Çalışmanın amacı; Türk televizyon dizileri aracılığıyla oksidental bakış açısı doğrultusunda, Doğulu’nun Batı’lıyı dizi karakteri özelinde biçimlendirmesi ve çizdiği kodların içeriği nasıl anlamlandırıldığının ortaya konulmasıdır. Bu bağlamda dizilerde yer alan Batı’lı karakterlerin anlatı yapısı içerisindeki işlevleri ve karakter tasarımları irdelenecektir.

Araştırmanın Örnekleme

Araştırmanın evrenini ülkemizdeki televizyon kanallarında yayınlanan dizileri kapsamakta örneklemini ise amaçlı/yargısal örnekleme yöntemi ile seçilen Filinta, Erkenci Kuş ve İsimsizler dizileri oluşturmaktadır. Bu çalışma ile televizyon dizileri ile Türkiye’de Batı’nın karakterler üzerinden nasıl anlatıldığının ortaya konulması hedeflenmektedir.

Çalışma kapsamında olasılıksız/rastlantısal olmayan örnekleme yönteminde, örneklem birimi olarak seçilecek birey ya da objeler arasında eşit derecede seçilme şansı bulunmamakta ve araştırmacının tutum ve kanaatleri geçerlik kazanmaktadır. Amaçlı/yargısal örnekleme yönteminde ise örneklem birimleri araştırma amaçlarına en uygun verileri sağlayacağı düşünceyle araştırmacı tarafından seçilmektedir (Erdoğan 2007: 174-179). Araştırmanın amacına bağlı olarak seçilerek derinlemesine inceleme yapılmasına

olanak sağlayan örnekleme, belli ölçütler ile üzerinde çalışılmak istendiğinde kullanılmaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Dizisel anlatılar da kurmacadır dolayısı ile içerisinde yer alan kahramanlar da kurmaca karakterlerden oluşmaktadır. Zeynel ve Ayşe Kıran'a göre, bir imgelem ürünü olan varlığını anlatı içerisinde sürdüren kişiyi, gerçek dünyada somut olarak yaşayan, bir geçmişi bir geleceği olan bireylerle karıştırmamak gerekir. Ayrıca kahramanın sözcükler dışında bir varlığı da bulunmamaktadır (Kıran ve Kıran 2000, s.133). Dizisel anlatının kahramanları kurmaca da olsa içinden çıktığı toplumun değerlerini taşıyarak ete kemiğe bürünmektedir. Her bir anlatı karakteri hikayenin yapısal unsurlarıdır. Bu bağlamda Türk dizilerinde yayınlanmakta olan Batılı karakterler de kitle iletişim araçları ile çizilen Batılı stereotiplerin yansıması adına önemli bir kaynak oluşturmaktadır.

Batılı karakterlerin ilgili diziler içerisindeki konumlarını anlayabilmek için anlatı içerisinde nasıl sunulduklarını çözümlenmek gerekmektedir. Zeynel ve Ayşe Kıran'ın, anlatı içerisinde yer alan kahramanı çözümlenmeye yönelik ortaya koydukları başlıklar baz alınacaktır. Bu bağlamda, kahramanın özellikleri, yaşı, fiziksel yapısı, beceriye ilişkin özellikleri, kahramanın sunulması, kahramanın durumu ve işlevleri ele alınacaktır (Kıran ve Kıran 2000, s.133-144). Batılı karakterlerin cinsiyeti, dizi içerisinde hangi ülke vatandaşı olarak sunuldukları, fiziksel özellikleri, meslek bilgileri gibi demografik bilgileri aktarılacaktır. Daha sonra bu karakterin dizi içerisindeki amacı aktarılacaktır. Diğer bir tabloda Batılı karakterin dizi içerisinde diğer karakterlerin gözünde nasıl tanımlandığı nitel verilerle ele alınacaktır. Ayrıca, dizi anlatısı içerisinde, Batılı karakterin işlevi Greimas'ın "eyleyenler şeması" doğrultusunda ele alınacak ve kahramanla arasındaki ilişki ortaya konacaktır. Bu da Türk dizileri örneklemini üzerinden ilerlediği için merkezine Türk kahramanı alan anlatıda Batılı karakterin işlevinin ortaya konmasını sağlayacaktır. Ayrıca yapısalçı çözümlenme bağlamında John Fiske'nin, Saussure üzerinden belirttiği doğrultuda, "göstergeleri anlamının yollarından biri de göstergelerin diğer göstergelerle olan yapısal ilişkisini anlamaktır" (Fiske 1996, s.83) yönlendirmesinden yola çıkarak dizisel bir çözümlenme de gerçekleştirilecek ve dizisel karşıtlıklar ortaya konmaya çalışılacaktır. Tüm bunlar ekseninde

amaçlı örneklem yöntemi ile belirlenen Türkiye’de yayınlanmış olan Filinta, Erkenci Kuş ve İsimsizler dizilerinde sunulan Batılı karakterlerin anlatı yapısı içerisindeki yeri ortaya konmaya çalışılacaktır.

Araştırmanın Bulguları

1. Dizisel Anlatıda Batılı Karakterin Analizleri

Tablo 1. Batılı Karakterlerin Özellikleri

Dizi Adı	Dizinin Türü	Dizinin Yayın Dönemi	Karakterin Adı	Karakterin Cinsiyeti	Karakterin Ülkesi	Karakterin Yer Aldığı Bölümler
Filinta	Polisiye	2014-2016	Anitta Von Wilhem	Kadın	Alman	11-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26. bölümler
İsimsizler	Aksiyon	2017-2017	Dr. Otto Klause Adle	Erkek	Alman	1-10. bölüm arası
Erkenci Kuş	Romantik Komedi	2018-2019	Fabri	Erkek	İtalyan	4-5-16-17-18-19-20-21-25-26-27-28-29. bölümler

İrdelenen dizilerde Batılı karakterlere baktığımızda ikisi Alman biri İtalyan uyrukludur. Dizilerin ikisi aksiyon biri de romantik komedi türündedir. Karakterlerin ikisi erkek biri kadındır. İrdelenen dizilerdeki Batılı karakterler en az 10 bölüm dizi anlatısında yer almışlar ve aktif olarak kahramanın karşısına çıkmışlardır.

Tablo 2. Batılı Karakterlerin Becerileri/Meslekleri, Amaçları ve Eylemleri

Dizi Adı	Karakterin Adı	Mesleği	Karakterin Dizi İçerisindeki Amacı	Amaçlarına Yönelik Gerçekleştirdikleri Eylemler
Filinta	Anitta Von Wilhem	Avrupa'nın en ünlü şarkıcısı	Alman casus. Osmanlı-Rus savaşının fitilini ateşleyecek faaliyetlerde bulunmak. Daha sonra da Almanya'nın Rusya'yı ele geçirmesini sağlamak.	Cinayet işlemek, entrika çevirmek, tehdit etmek, şantaj yapmak ve kumpas kurmak
İsimsizler	Otto	Doktor ayrıca Fundamentum Ospitaleri Vakfı'nın (Yardım Kuruluşu) Türkiye temsilcisi	Türkiye'yi bölmeye ve yok etmeye çalışmak ayrıca kahramanın sevdiği kadını elde edebilmek	Cinayet işlemek, terör saldırısı planlamak, tehdit etmek, kumpas kurmak, teröriste yardım etmek, entrika çevirmek
Erkenci Kuş	Fabri	İtalyan işinsanı/ Can Yaman'ın reklam şirketinin hissedarı	Can Yaman'ı yenilgiye uğratarak Sanem'i (sevdiği kadını) elde edebilmek.	Yalan söylemek, entrika çevirmek, yasadışı ortaklık kurmak, kanunsuz hisse devretmek, şirket bilgilerini izinsiz sızdırmak, tehdit etmek ve şantaj yapmak

İncelenen dizilerde yer alan Filinta’da Anitta ve İsimsizler’de Otto karakterleri en başta kahramanın koruduğu vatana zarar vermek isteyen Batılı dış güçlerin ete kemiğe bürünmüş halleri olarak sunulmuştur. Dost görünen düşman ülkeler gibi bu iki karakter de asıl amaçlarını gizli tutan karakterlerdir. Bu karakterler için kendi ülkelerinin hedefleri ön plandadır. İçinde buldukları topluma ve kurumlara asla saygıları bulunmamaktadır. Dizisel anlatı içerisinde karakterler, hedefleri doğrultusunda adam öldürmek, yalan söylemek, entrika çevirmek, şantaj yapmak, kumpas kurmak gibi pek çok olumsuz davranışı da sergilemişlerdir. Erkenci Kuş dizisinde bulunan Fabri karakteri diğer iki Batılı karakterden eylemleri açısından ayrılmaktadır. Fabri’nin dizi içerisindeki amacı kahraman Can Yaman’ın sevdiği kadını elde edebilmektir. Dolayısı ile aralarını açacak ve ilişkilerini bozacak faaliyetler gerçekleştirmiş ve bunun yanında amacını gerçekleştirmek adına da şirketini yasadışı işlere sokmuştur. Ayrıca bir diğer karakter olan Otto’nun da Türkiye’yi bölmek amacının yanında bir de özne konumundaki Fatih’in sevdiği kadını elde edebilmek vardır. Bu bağlamda irdelenen dizilerde Batılı erkek karakterlerin kahraman ile sevdiği kadın arasına giren önemli bir engelleyici rolü oynadıkları tespit edilmiştir.

Tablo 3. Batılı Karakterlerin Sunulması-Fiziksel Özellikleri

Dizi Adı	Karakterin Adı	Cinsiyet	Yaşı	Fiziksel Özellikleri	Giysilerine İlişkin Ayrıntılar
Filinta	Anitta Von Wilhem	Kadın	25-30	sarımsık, açık tenli, mavi gözlü, uzun boylu, ince, güzel	Çok şık, modayı yakından takip eden, Avrupa-pai
İsimsizler	Otto	Erkek	45-50	esmer, kahverengi gözlü, kır sakallı, orta boylu	Genelde klasik serbest giyim (tek ceket, uzun kollu gömlek ya da triko bluz, tek pantolon) yarı-resmi, entelektüel bir görünüm
Erkenci Kuş	Fabri	Erkek	35-40	kumral, mavi-yeşil gözlü, orta boylu, ince, yakışıklı, tıraşlı	Takım elbise, smokin giyen zevkli ve şık bir erkek

Dizisel anlatıda, Batılı karakterlerin fiziksel özelliklerini değerlendirdiğimizde Otto haricinde diğerlerinin Avrupalı görümlere sahip olduklarını söyleyebiliriz. Anitta karakterini oynayan Wilma Elles, Alman’dır. Sarımsık ve

uzun boylu olan Anitta, meşhur bir şarkıcı olması özelinde şık giyinen ve dönem modasını takip eden bir profil çizmektedir. Otto karakterini canlandıran Giovanni Arvaneh’de aslen Alman doğumlu İtalyan asıllı bir oyuncudur. Fiziksel özellikleri kendisini Batılı olarak tanımlamaya izin verecek nitelikte farklılık göstermemektedir. Orta boylu ve esmerdir. Dizisel anlatıda aksiyon içerisinde olmasından ötürü klasik serbest giyim tercih eden, düzgün giyinen entelektüel görünümlü bir karakterdir. Fabri karakterini oynayan Özgür Özberk ise incelenen bu oyuncular arasındaki tek Türk’tür. Ama kumral ve açık renk gözleri ile Batılı bir görünüm ortaya koymaktadır. Fabri, dizisel anlatıda genelde takım elbiseli ve şık bir görünüm sergilemiştir. Dolayısı ile Anitta ve Fabri karakterleri fiziksel özellikleri ile genel olarak Türkler’den ayrılmaktadır.

Tablo 4. Batılı Karakterin Dizi İçerisinde Doğu’lu Karakterler Tarafından Tanımlanması

Dizi Adı	Karakterin Adı	Dizi İçerisinde Diğer Doğu’lu Karakterler Tarafından Tanımlanması
Filinta	Anitta Von Wilhem	Güzel ama beceriksiz, şeytanın elinde küçük bir oyuncak, şeytanın elçisi
İsimsizler	Otto	Sözde müttefik, insanlığa zarar veren, katil, devrim mühendisi ³ , güven vermeyen biri, Lawrence, yılan, teröristle işbirliği yapan, şerefsiz, kansız
Erkenci Kuş	Fabri	Yolsuzluk yapan, etik dışı faaliyet gösteren, vergi kaçakçısı olan, fırsatçı

İrdelenen dizilerde Batılı karakterlerin anlatıda yer alan diğer karakterler tarafından tanımlanması da önemli veriler içermektedir. Bunlar, işlevleri ve amaçları bakımından kötü karakterlerdir ve kahramanı amaçları doğrultusunda engellemektedirler. Dolayısı ile onlar hakkında yapılan tanımlar olumsuz yakıştırmalar ve sıfatlar barındırmaktadır. Anitta ve Otto karakterlerine yakıştırılan olumsuz nitelermeler sadece karakteri değil onun temsil ettiği düşünceyi ve amaçları da kapsamaktadır. Çünkü bu iki karakter ayrıca ülkelerinin izleyecekleri dış politikalarının görünen yüzleridir. Dost görünen yabancı ülkelerin Türkiye üzerindeki emellerinin yansımasıdır.

Tablo 5. Batılı Karakterin Dizisel Anlatıdan Çıkma Nedeni

Dizi Adı	Karakterin Adı	Karakterin Diziden Ayrılma Nedeni
Filinta	Anitta Von Wilhem	Babası tarafından yurtdışına kaçırılması
İsimsizler	Otto	Daha önce işbirliği yaptığı kişi tarafından öldürülmesi
Erkenci Kuş	Fabri	Organize suçlar tarafından tutuklanması

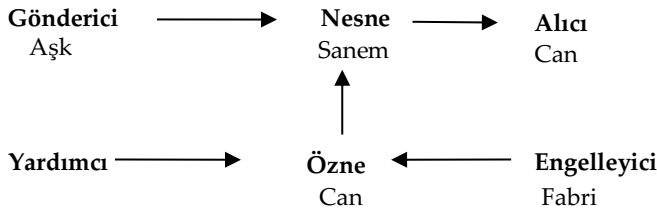
³ Burada olumsuz anlamda kullanılmıştır. İçine girdikleri toplumların çöküşünü hızlandırmak için sözde devrimler gerçekleştirenler.

İncelenen bu karakterler dizisel anlatıdaki eylem çizgisinde tutum ve davranışlarında bir değişiklik göstermemişlerdir. İncelenen üç dizide de Anitta, Otto ve Fabri karakterleri kötüdür ve kötü olarak diziden ayrılmışlardır. Eylemlerinde iyi olma yönünde bir tutum geliştirmemişlerdir. Filinta dizisinde Anitta tutuklanmak üzereyken babası tarafından yurtdışına kaçırılmıştır. Dolayısı ile Anitta üzerinden gerçekleştirilecek planlar da son bulmuştur. Otto ise Elif'i öldürmüş ve daha önce işbirliği yaptığı emniyet Müdürü Fuat'ın üzerine bu cinayeti yıkmaya çalışmıştır. Bunun için girdikleri mücadelede Fuat tarafından öldürülmüş ve diziden ayrılmıştır. Böylece Otto'nun Türkiye üzerine gerçekleştirmeyi düşündüğü hain planlar da sekteye uğramıştır. Fabri karakteri ise yapmış olduğu yasa dışı eylemler yüzünden Organize Suçlar birimi tarafından tutuklanmıştır. Onun tutuklanması Can ve Sanem'in hem iş hem de özel yaşamını kolaylaştırmıştır. Bu şekilde üç karakterin de dizisel anlatıdan ayrılmış olması kahramana karşı gerçekleştirdikleri kötü eylemler yüzünden bir şekilde cezalandırıldıkları algısını desteklemiş ve kahramanın da amacına bir adım daha yaklaşabilmesini sağlamıştır.

2. *Erkenci Kuş Dizisindeki Batılı Karakterin Analizi*

Erkenci Kuş Dizisinde Fabri'nin Dramatik Anlatı Yapısındaki Rolü: Erkenci Kuş dizisinde reklam şirketi sahibi Can Yaman ve o şirkette staj yapmaya başlayan Sanem'in aşkı anlatılmaktadır. Bu aşk, hikaye gereğince iki tarafın birbirine kimi zaman yaklaşması kimi zaman da ulaşamaması üzerine kuruludur. Dolayısı ile dizisel anlatıda bölümler bazında engelleyici ve yardımcıları farklılaşmakta ve değişmektedir. Fabri karakteri, 4. bölümde diziyeye giren reklam ajansına iş verecek büyük bir firmanın patronu olan İtalyan iş insanını temsil etmektedir. Sanem'i gördükten sonra Can Yaman için bir tehlike oluşturmuştur. Fabri, Sanem'i beğenmiş ve ondan hoşlanmıştır ve bunu belli etmekten de kaçınmamaktadır. Bu durumu ortadan kaldırmak için Sanem ve Can'ın sevgili olduğu ve aralarında çok büyük bir aşk yaşandığı bilgisi şirket çalışanı Cengiz Özdemir (CeyCey) tarafından yayılmıştır. Birinin sevgilisi olmak içinde bulunduğu toplumda bir kadına koruma alanı sunduğu için 4. bölümün sonu ve 5. bölümde Fabri'nin bu aşkı engellemesinin geçici bir süre için önüne geçilmiş olmaktadır. Fabri karakteri 5. bölümden sonra diziyeye tekrar 16. bölümle girmiştir. Sanem'i elde edebilmek için Can'ı bir şekilde yenilgiye uğratmak dizi içerisinde bu karakterin amacı durumundadır. Bundan

sonraki bölümler, Can'dan öç almak isteyen kişilerin ortak hareket etmesi üzerine kuruludur. Amaç, Can'ı yenilgiye uğratmak ve bunun sonunda Sanem'in Fabri ile ilgilenmesini sağlamaktır. Bunun için Fabri, Sanem'in kendi için yaptığı parfümün formülünü elde etmek ve onu üretmek istemektedir. Can ise Sanem'in kokusunun hiçbir şekilde Fabri'nin eline geçmesini istememektedir bunu bir ölüm kalım savaşına ve iktidar mücadelesine dönüştürmüşlerdir. Can'ın reklam ajansı ekonomik bir sıkıntı yaşamış ve Fabri, Sanem'i zorlayıp onunla gizli bir anlaşma yaparak Can'ın şirketine ortak olmuştur. Fabri'nin bundan sonra izleyeceği adım gizli anlaşma ile ele geçirdiği kokunun üretimini yaparak Can'ı mağlup etmektir. Can'a düşman olan Aylin ve Emre ile üçlü bir ittifak kurarlar. İlerleyen bölümlerde Fabri yapmış olduğu kötü planların sonucunu çeker ve birlik olduğu Aylin ile organize suçlar tarafından yasadışı ortaklık, kanunsuz hislerin devri, şirket bilgilerini izinsiz sızdırmak sebebiyle tutuklanırlar ve usulsüz üretim nedeniyle işletme de mühürlenir. Dolayısı ile Fabri amacına ulaşamamış ve Türk adaleti tarafından cezalandırılmış bile görünse Can'ın ve Sanem'e olan güvenini bozarak aralarının geçici bir süre gerçekler ortaya çıkana kadar bozulmasına sebep olmuştur. Anlatıda, Fabri'nin Erkenci Kuş dizisindeki serüveni Can Yaman'ı yenilgiye uğratabilecek ve Sanem'le aralarının bozulmasını sağlayacak eylemler üzerine kurulmuştur. İşlevi, kahramanın hedefi olan aşka engel olmaktır. Bunun için bahsi geçen bölümlerde çeşitli faaliyetler göstermiştir. Bu karakter, iyinin karşısında kötü olarak konumlandırılmıştır. Dolayısı ile anlatıdaki di zisel karşıtlıklara da değinmek faydalı olacaktır.

Ayhan Işık (Sanem Arkadaş)
Cengiz Özdemir (Sanem işarkadaşı)
Osman Işık (Sanem'in mahalleden arkadaşı)
Leyla (Sanemin Ablası)

Erkenci Kuş Dizisi Anlatısında Özne-Kahraman Can Yaman Açısından Eyleyen Şeması

Erkenci Kuş Can Yaman ve Fabri Özelinde Dizisel Karşıtlıklar:Erkenci Kuş dizisinde kahraman Can Yaman'ın Sanem'e ulaşmasını engelleyen ve bu işlevi yerine getiren Fabri'nin anlatıda sunulan özellikleri üzerinden dizisel karşıtlıklar belirlenmiştir.

Can Yaman

Türk Erkeği

İyi

Geleneksel

Aile Bağlarına Önem Veren

Sportif

Duygusal

Özü sözü bir

Korumacı tutum

Etik

Paylaşımçı

Dürüst

Fabri

İtalyan Erkeği

Kötü

Modern

Bireysel

Şık

Rasyonel

Kurnaz

Elde etmeye yönelik tutum

Etik dışı

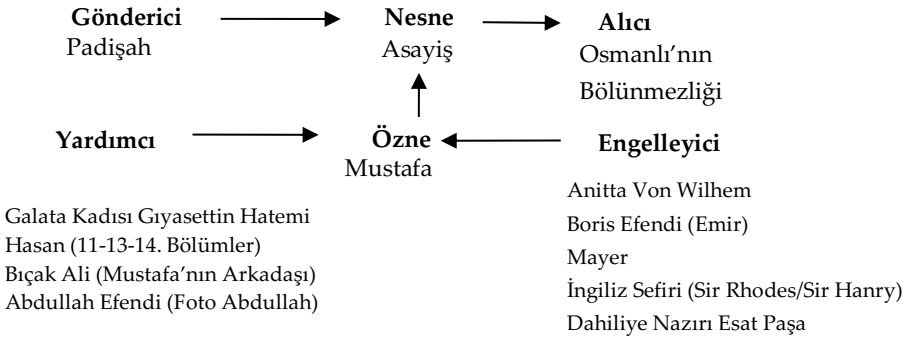
Çıkarıcı

Dürüst olmayan

3. *Filinta Dizisindeki Batılı Karakterin Analizi*

Filinta Dizisi Anitta Karakterinin Dramatik Anlatı Yapısındaki Rolü:19. yüzyılın İstanbul'unda geçen dizide genç zabıt Mustafa, asayişin sağlanması için Galata Kadısı Gıyasettin Hatemi ve arkadaşlarıyla birlikte düşmanlara karşı savaşıyorlar. İşlenen suçları çözmeye çalışırken arka planda bir yüce efendi etrafında kurulmuş kardeşliğin temsilcisi Boris Efendi (asıl kimliği değil) Osmanlı'yı zarara ve yıkıma uğratacak her türlü organizasyonu yapıyor. Ayrıca Osmanlı'yı bölmek isteyen Almanya ve İngiltere de çeşitli faaliyetlerle Osmanlı'yı zayıflatmaya çalışıyor. Onlara yardım eden Dahiliye Nazırı Esat Paşa tüm bu yapıların üstünü örtmeye ve gerçek suçluların yakalanmasını engellemeye çalışıyor. Diziye 11. bölümde dahil olan Anitta Von Wilhem, Avrupa'nın en önemli şarkıcılarında bir tanesi. Osmanlıya konser vermek için geliyor fakat asıl amacı Alman casusu olarak burada kurulacak Osmanlı bankasına Almanya'dan gizli para akışını sağlamak. Bunun için varlıklı bir Alman banker olan Mayer'den aldığı altınları banka kurmakla görevli olan Boris'e ulaştırılmasını sağlıyor. Boris, Osmanlı'nın yıkılması için faaliyet gösteren karanlık ve kirli bir tarafı olan bir adam. O da bu amaç doğrultusunda Almanya ile birlik oluyor. Anitta'nın bir diğer görevi de Osmanlı'nın önemli

paşalarından biri olan Vardarlı Ömer Ali Paşayı öldürüp bunu Ruslar'ın işi gibi gösterip Osmanlı-Rus savaşını başlatmak böylece Almanya Rusya'yı ele geçirerek dünyanın en büyüğü olmayı amaçlıyor. Onların bu konuda faaliyet gösterecek adamı da Anitta oluyor. Fakat karşısında güçlü ve akıllı bir zabıt olan Mustafa ve Kadı Gıyasettin var. Her yaptığı eylemde onlar karşısına çıkıyor onlardan intikam almak için Mustafa'nın zabıt arkadaşı olan Hasan'ı öldürüyor ve Mustafa'dan intikam aldığını düşünüyor. Hapishaneye düşüyor oradan bir şekilde çıkartılıyor ama bu sefer de banka kuruluna kadar İstanbul'u terk etmemesi isteniyor. Verdiği açıklar ile ipleri Boris'in eline geçiriyor. Dizi içerisinde inişli çıkışlı bir grafik çiziyor. Sevgili olan Alman subayı Albrecht'den bebek bekliyor. Babasının bu ilişkiyi onaylamayacağını bildiği için bunu gizlemeye çalışıyor. Sevgilisi öldürülüyor. Ama Anitta'nın bu sırrı onun en büyük zaafı oluyor. Yapmış olduğu eylemlerde bir başarı elde edemiyor sıkışıp kaldığı İstanbul'dan kaçmayı planlıyor. Mustafa onu kaçarken yakalayıp iki kişinin öldürülmesinden sorumlu tutarak hapse atılmasını sağlıyor. Önemli bir Alman generali olan babası Kurt Von Willhem tarafından kaçırılıyor ve bu şekilde diziden ayrılmış oluyor. Anitta karakteri, içinde bulunduğu bölümler doğrultusunda önce Osmanlı-Rus Savaşını başlatacak eylemler yapmak hem de Osmanlı'yı yok etme planlarının bir parçası olan bankanın kurulması için gerekli iletişim ve para transferinin sağlanması adına faaliyetler gösteriyor. Özellikle yoğun olarak 11. ve 13. bölümde yapmış olduğu eylemler ile anlatının öznesi konumunda olan Mustafa'yı Osmanlı'daki asayiş konusunda engellemiş oluyor. Daha sonraki bölümlerde de dolaylı yollardan Boris'e yardım etmek zorunda kalarak eylemlerini gerçekleştirmiş

Filinta Dizisi Anlatısında Özne-Kahraman Mustafa Açısından Eyleyen Şeması

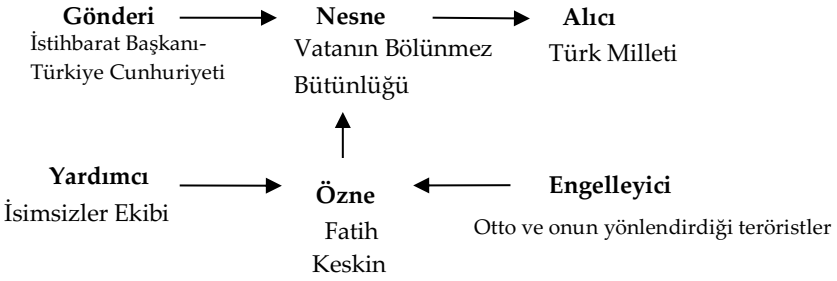
Filinta Dizisi Mustafa ve Anitta Özelinde Dizisel Karşıtlıklar: Filinta dizisinde kahraman Mustafa'nın Osmanlıda gerçekleştirmeye çalıştığı asayışı bozan ve engelleyen Anitta'nın anlatıda sunulan özellikleri üzerinden dizisel karşıtlıklar belirlenmiştir.

<u>Mustafa</u>	<u>Anitta</u>
Türk	Alman
Zabit	Casus
Suçsuz	Suçlu
İyi	Kötü
Kurtarıcı	Katil
Becerikli	Beceriksiz
Yiğit	Kalleş

4. İsimsizler Dizisindeki Batılı Karakterin Analizi

İsimsizler Dizisi Otto Karakterinin Dramatik Anlatı Yapısındaki Rolü: Virankaya Kaymakamı Orhan Yağz'ın bombalı saldırıda öldürülmesi sonucunda, kahramanımız genç diplomat Fatih'in bu göreve talip olması ile hikaye başlar. Kahramanımız Fatih, kaymakam olarak göreve başladığı ilk gün kendini terör saldırısının içinde bulur. Bu macerada ona özel hareket polisi "Dayı" lakaplı Hasan, özel hareket polisi Murat, yüzbaşı Olcay, terörle mücadelede Ahmet, istihbaratçı Kürşat, istihbaratçı Seher, makam şoförü Derman ve doktor Elif eşlik eder. İsimsizler olarak kendini tanımlayan bu ekip devleti için çalışan, yüreklerinde vatan sevgisi olan bireylerden oluşmaktadır. Bu bireyler vatani teröristlerden temizlemek için her türlü tehlikeyi göze almış kişilerdir. Fatih bu ekibe önderlik eden kişidir. Otto'nun yer aldığı bölümlerde, kahramanımız önderliğindeki ekip, devlet yapılanmasının içine sızmış Fettullahçı terör örgütü, bölücü terör örgütü ve dost görünen düşman ülkelerle amansız bir mücadele gerçekleştirmektedir. Dizi anlatısındaki kahraman Fatih Keskin, Otto ve onun liderliğinde düzenlenen saldırılar ve hain planlarla mücadele etmek durumunda kalmıştır. Otto, aslen Alman bir doktordur. Virankaya ve çevresinde halk arasında sağlık taraması yapan bir insanı yardım vakfının başındadır. Ama aslında Otto'nun Virankaya'da bulunma sebebi, bölgenin istikrarsızlaştırılması için terör örgütüne danışmanlık yapmak ve onlarla işbirliği yaparak Türkiye'nin bölünmesini sağlamaktır.

Ayrıca dış güçler ve onları finanse edenler, Türkiye'yi saf dışı bırakarak Ortadoğu enerjisinin bekleliğini yapabilmek için birleşik bir Kürdistan oluşturmaya çalışmaktadır. Otto'nun hedefi, Enerji hattını koruyacak Suriye'deki Kürt kantonunu birleştirmektir. Dolayısı ile dizi içerisinde çok çeşitli saldırılar düzenlerler. Ayrıca, Otto, Virankaya'da doktorluk görevini yapmakta olan Zeynep'e de sempati duymakta ve onu etkilemeye çalışmaktadır. Bunu yaparken aynı zamanda Fatih Keskinle Zeynep'in yakınlaşmasını da engellemeye çalışmaktadır. Dolayısı ile Fatih'i hem vatani korurken yarattığı kaos ve terör eylemleri ile engellemektedir hem de Zeynep ile özel bir ilişki kurmasına mani olmaktadır. Otto zaten Zeynep'i 9. bölümde öldürerek ortadan kaldırmıştır. 10. bölümde kendisi de öldürülerek diziden ayrılmıştır. Otto'nun dizi anlatısında yer aldığı 10 bölümde engelleyici olarak işlev yerine getirdiğini söylememiz yerinde olacaktır.

İsimsizler Dizisi Anlatısında Özne-Kahraman Fatih Keskin Açısından Eyleyen Şeması

İsimsizler Dizisi Fatih ve Otto Özelinde Dizisel Karşıtlıklar: İsimsizler dizisinde kahraman Fatih Keskin ve ekibinin vatanın bölünmez bütünlüğüne yönelik yapmaya çalıştığı faaliyetleri yarattığı kaos ortamı ve teröristler ile yaptığı eylemler ile engellemeye çalışan Otto karakteri ile dizisel karşıtlıkları aşağıdaki gibidir.

<u>Fatih Keskin</u>	<u>Otto</u>
Türk	Alman
Kaymakam	Casus
Suçsuz	Suçlu
İyi	Kötü
Kurtarıcı	Katil
Teröristle Savaşan	Teröristle Birlik Olan
Türkiye'yi Koruyan	Türkiye'yi Bölmeye Çalışan

İncelenen dizilerde yer alan iki Alman ve bir İtalyan'dan oluşan Batılı karakterin, kahramanın karşısında engelleyici rolü oynadıkları saptanmıştır. Bu karakterler, dizi anlatısına girdikleri andan itibaren gerçek amaçlarını gizleyen karanlık tarafları olan kişilerdir. Filinta'dan Anitta ve İsimsizler'den Otto'nun planları Türkiye'nin bölünmesini ve güç kaybetmesini sağlamaktır. Bunun için her türlü kötülüğü yaparak kahramanı ve ekibini tuzağa düşürmeye çalışmışlardır. Erkenci Kuş'tan Fabri ve yine Otto karakteri kahramanın sevdiği kıza ulaşmasını da engellemek için çeşitli faaliyetler gerçekleştirmişlerdir. Bunlar, dizisel anlatının kahramanını yenmeye odaklanırken sevdiği kadını da elde etmeye çalışarak onu ruhen de yenilgiye uğratmayı amaçlamışlardır. Karakterlerin, diziden ayrılış şekilleri (kaçırılma, öldürülme ve tutuklanma) de işledikleri eylemlerin sonucunu yansıtacak düzeydedir. Dizisel öyküde Batılı'nın diğer bireyler tarafından tanımlanması da önemli veriler taşımaktadır. Onlara yakıştırılan sıfatlar olumsuz niteliklerinin altını çizerek doğrultudadır.

Ele alınan diziler ekseninde Batılı karakterler, Türkiye'ye, kahramana ve onun yardımcılarına da sempati beslemeyen profillerdir. Bu bağlamda dizisel karşıtıklarda kahramanda var olan olumlu yanların karşısında Batılı karakterin olumsuz yanları yer almıştır. Tüm bu nitelikler aynı zamanda bir ileri okumada Batılı'nın Türk dizilerinde olumsuz bir şekilde temsil edildiğini de bizlere göstermiştir.

Genel Değerlendirme ve Sonuç

Toplumların geçmişten günümüze gelişimlerini şekillendiren, sahip oldukları kültürel birikimleri ve bu birikimleri ile meydan getirdikleridir. Toplumlar gelişme sürecinde sahip oldukları konumlar ile kendilerini anlamlandırmakta bununla beraber kendisinden farklı olanı da tanımlamaktadır. Batı'dan bakınca oryantalizm Doğu'dan bakınca oksidentalizm olumlu veya olumsuz karşıtığa dair olan ifadenin temelini oluşturmaktadır. Bu bağlamda kitle iletişim araçları karşımıza karşıtıkların aktarım aracı olarak çıkmaktadır. Televizyon, özellikle görselliği ve işitselliği bir arada kullanması nedeniyle kitleler üzerinde etkili birikimler bırakabilmektedir.

Ece Ünür'ün Yerli Dizilerdeki Kimlik Kalıpları kitabında kapsamlı bir şekilde ele aldığı doğrultuda, ülkemizde yayınlanmakta olan dizilerdeki karakterlerin hemen hemen hepsini Türkler oluşturmaktadır. Çalışmanın yapıldığı yıldan bu yana diziler içerisinde bu konuda bir farklılaşmadan söz etmek mümkün değildir. O dönem incelenen dizilerde Rus ve Ukrayna vatandaşlarının hayat kadını olarak betimlendiği tespit edilmiştir. Bu bireyler stereotipleştirilerek sunulmuş ve ötekileştirilerek diskriminasyona maruz bırakılmışlardır (Ünür, 2015, s.156). Bu çalışmada ise ele alınan diziler ekseninde oluşturulan Batılı karakterler dizinin ana karakteri yani anlatım diliyle kahramanı ile sorunu olan kişilerden oluşmuştur. Dizisel anlatıda bu karakterler yer aldıkları bölümler bazında engelleyici işlevi görmüştür. Olay örgüsü içerisinde incelenen diziler ekseninde Batılı karakterlerin kahramanı yani özneyi amacına ulaşması konusunda sekteye uğratılmaktadır. İrdelenen Batılı karakterlerin amacı, kahramanı ilerlediği yolda engellemek, amacına ulaşmasını geciktirmek olarak belirlenmiştir. Dizisel ekseninde kahramana öykünme ve özdeşleşme yaşayan izleyiciler açısından sunulan Batılı karakterler yıllardır oryantalist bakış açısı ile ötekileştirilen Doğuyu bu sefer oksidental bakış açısı ile Batılı ekseninde ötekileştirmekte ve bir stereotipe sokmaktadır. Batılı karakterler büyük bir oranda dizi içerisinde sorun çıkarıcı, geldiği bu topraklardaki geleneksel tutumları bir şekilde zedelemeye çalışan bireyler olarak kalıplaştırılmıştır. Batılı karakterler karanlık tarafları olan kötülerdir ve dizisel anlatıda yer aldıkları süre boyunca faaliyetleri kötülük üzerine kurulmuştur. Adam öldürmek, kanundışı davranmak, teröristle birlik olmak, yalan söylemek gibi genel ahlak kurallarına uzak işlevler gerçekleştirmişlerdir. Dolayısı ile Batılı karakterlerin eylemleri dizisel öyküde farklılık gösterse de hepsinin ortak özelliği "kötü" olmaktır. Kahramanla özdeşim kuran izleyici açısından hem kahramana hem de Türkiye'ye yapılan her tür olumsuz tutum ve davranış önyargının oluşmasına katkı sağlayacak nitelik taşımaktadır. Yapılan inceleme sonucunda irdelenen diziler ekseninde oksidental bakış, Batılı'nın kötü, engelleyici ve karanlık kişiler olduğu yönündedir. Bu da Batılı'nın olumsuz karakterler olarak stereotipleşmesine yol açmaktadır.

EXTENDED ABSTRACT

**Analysis of The Presentation of Narrative
Structures of Western Characters in TV Series**

*

Mert Gürer – Saadet Zeynep Varlı Gürer
Kocaeli University, Kocaeli University

For centuries, humanity has been trying to identify and position themselves in the eyes of other communities while they are on their way to civilization. Throughout history, these definitions have been formed as the distinction of East and West by the locations of continents on the surface of earth, but over time, this distinction has started to have very different qualities in a cultural, economic and sociological context. When defining themselves the East contains a part from the West and the West contains a part from the East. In the basis of cultural transfers and identity constructions there is a discourse formed by the contrasts. Furthermore, these definitions have been shaped in the axis of wars, attacks and fears over the years. Conceptual distinctions between Westernness / Orientalism and Orientalism / Oxidentalism are evident in the process of transferring the socio-cultural products they produce to the communities through mass media. Today, this phenomenon is presented to our image world more effectively with the culture industries. The TV series that have a high impact power within the mass media are the most vivid examples of this. One of the most important features of television is that it is a storyteller. Whole of their contents are shaped within the framework of a story and presented to the audience. Thus, it provides the development of the thoughts of the masses about real life events, and also creates narratives with fiction-based products. The biggest power behind a good program that has reached its goal on television is a good story transfer. Especially TV series are high-impact elements. The features of the characters created in the narrative set up of the series are also the most concrete indicator of how societies define and see others.

In this study it is aimed to reveal Eastern formatting of Western by series character and how the codes it draws make sense of the content with the oxidentalism perspective through Turkish television series. Accordingly, the

universe of the research covers the series broadcasted on television channels in our country, while the sampling of the series are *Filinta*, *Erkenci Kuş* and *İsimsizler*, selected by the purposeful / judicial sampling method. In the research axis, it is aimed to be revealed how the Western is told through the character of the series in Turkey. Serial narratives are also fictional, so the heroes included in them are also fictional characters. But the heroes of the serial narrative, even if it is fictional, carry the values of the society from which they come from, as flesh and bone. Each narrative character is the structural elements of the story. In this context Western characters in Turkish series are important sources for the reflection of Western stereotypes drawn by mass media. In order to understand the positions of Western characters in the related series, how they are presented in the narrative has been analyzed. The titles Zeynel and Ayşe Kıran (2000, p. 133-144) put forward to analyze the hero in the narrative are based on. In this context, the characteristics, age, physical structure, skill-related features of the hero, presentation of the hero, status and functions of the hero are discussed. Demographic information such as the gender of the western characters, the citizens of which country they are presented in the series, their physical characteristics, and their occupational information were transferred. Then, the purpose of this character in the series was presented. In another table, how the Western character is defined in the eyes of other characters of the series is discussed with qualitative data. Also, in the narrative of the series, the function of the Western character was examined in accordance with Greimas' "scheme of actors" and the relationship between the hero was presented. This led to the determination of the function of the Western character in the narrative, which takes the Turkish hero to the center, as it progresses through the Turkish series sample. In the context of structuralist analysis, a serial analysis was carried out and serial contrasts were determined based on the direction that John Fiske (1996, p.83) stated through Saussure, "one of the ways to understand the indicators is to understand the structural relationship of the indicators with other indicators". The most important finding revealed as a result of these methodological steps is that there are problems between the western characters and the main character of the series, which is hero in the narrative language. In the serial narrative, these characters served as a blocker on the episodes they were included. It was determined that the hero, the subject, were disrupted in terms of reaching the aim by the Western characters in the axis of the series examined. The

aim of the studied Western characters was to prevent the hero on the way he progressed and to delay his achievement in the serial narrative. At the same time, the Western characters presented for the viewers who are emulating and identifying the hero on the serial axis are marginalizing the East, which has been marginalized with an orientalist point of view for years, this time with an occidentalist point of view and putting it into a stereotype. Western characters have been molded as individuals who cause a great deal of problems in the series, who try to damage the traditional attitudes in the lands they arrive with their actions and look down to the society. Western characters are evil with dark sides, and almost all their activities are based on evil during their time in serial narrative. They have performed functions far from general moral rules such as killing, acting illegally, collaborating with terrorists, lying. Therefore, although the actions of the Western characters differ in the serial story, the common feature of all of them is to be “bad”. For the audience, who identifies with the hero, any type of negative attitudes and behavior towards both hero and Turkey have the quality to contribute to the formation of bias. The occidentalist view on the axis of the series analyzed, the result of the investigation is that the Western is bad, disabling, dark people and does not act in accordance with the general moral rules. This resulted in the stereotyping of the West as evil characters with negative attitudes.

Kaynakça

- Ahıska, M. (2009). Garbiyatçılık: Türkiye'de modernliğin grameri. Ed. T. Bora ve M. Gültekinil *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce: Dönemler ve Zihniyetler*, içinde(s.1039-1065). İstanbul: İletişim.
- Ahıska, M. (2010). *Occidentalism in Turkey: Questions of modernity and national identity in turkish radio broadcasting*. New York: Tauris Publishers.
- Arlı, A. (2014). *Oryantalizm-Oksidentalizm ve Şerif Mardin*. İstanbul: Küre,
- Arslan, A. (2004). Bir Sosyolojik Olgu Olarak Televizyon", *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-17.
- Buruma, I. (2004). Oksidentalizmin kökenleri. Trans. A. Kaftan, *Cogito - Ölüm: Bir Topografya*, 40, 278-285.
- Buruma, I. ve Margalit, A. (2004). *Occidentalism the west in the eyes of its enemies*. New York: The Penguin Press,
- Chen, X. (1995). *Occidentalism*. New York-Oxford: Oxford University Press.
- Çaplı, B. (2002). *Medya ve etik*. Ankara: İmge Kitabevi,

- Çaycı, A. (2015). *Oryantalizm Oksidentalizm ve Sanat*. İstanbul: İnsan Yayınları.
- Elsherif, A. (2015). Occidentalism and cultural identity. *Interventions*, 17(5), 621-639.
- Erdoğan, İ. (2007). *Pozitivist Metodoloji*. Ankara: Erk Yayınları.
- Erjem, Y., ve Çağlayandereli, M. (2006). Televizyon ve gençlik yerli dizilerin gençlerin model alma davranışı üzerindeki etkisi. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 30(1), 15-30.
- Fiske, J. (1996). *İletişim çalışmalarına giriş*. Trans by. S. İrvan, Ankara: Ark Yayınları,
- Friedman, J. (2009). Occidentalism and the categories of hegemonic rule. *Theory, Culture & Society*, 26(7-8), 85-102.
- Goldberg, L., ve Rabkin, W. (2003). *Successful television writing*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc,
- Hanefi, H.. (2007). Oryantalizmden oksidentalizme. Tran. by. H. Çopur, *Uluslararası Oryantalizm Sempozyumu, 09-10 Aralık 2006*, İstanbul: İBB Yayınları,
- Hartley, J. (2001). *Uses of television*. London and New York: Routledge,
- Karaboğa, T. (2016). Dizi izleyicilerinin televizyon dizilerinde sunulan tüketim unsurlarına yönelik eğilimleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(27), 182-208.
- Kıran, Z. ve Kıran A. (2000). *Yazınsal okuma süreçleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Kırtepe, S. (2015). Dizi karakterlerinden etkilenme hakkında izleyici değerlendirmeleri. *Gaziosmanpaşa Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 3(1), 115-130.
- Kula, O. B. (2011). *Batı edebiyatında oryantalizm-II*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Kula, N. (2012). TV dizileri yoluyla yeniden üretilen tüketim kültürü. *Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 507-530.
- Kutluer, İ. (2006). Hangi oksidentalizm?. *Marife-Bilimsel Birikim Dergisi Oksidentalizm Özel Sayısı* 6(3), 437-452.
- Lindstrom, L. (2003). Cargoism and occidentalism. Ed.J. Carrier, *Occidentalism Images Of The West*, içinde (s.33-60), Oxford: Clarendon Press.
- Metin, A. (2013). *Oksidentalizm iki doğu iki batı*. İstanbul: Açılım Kitap.
- Mutlu, E. (1991). *Televizyonu anlamak*. Ankara: Gündoğan Yayınları.
- Mutman, M. (2007). Şarkiyatçılık/Oryantalizm. Ed.. U. Kocabaşoğlu *Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce*, içinde (s.189-211), İstanbul; İletişim.
- Oğuz Yaktıl, G. (2005). Tv dizileri ve kültürel iletilerin yayılma süreci. *Kurgu Dergisi*, 21, 169-182.

- Özçelik, T. G. (2015). Doğu ve batı dikotomisinin yarattığı gerçeklik: Oryantalizm-oksidentalizm". *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 6(19), 168-193.
- Özçelik, G. (2017). *Oksidentalizm doğu toplumlarında modernizme ulaşan mecburi istikamet*. Bursa: Ekin Yayınları,.
- Özmen, S. (2014). *Radyo ve televizyon okumaları*. İstanbul: Derin Yayınları,
- Özsoy, A. (2011). *Televizyon ve İzleyici*. Ankara: Ütopya Yayınları,
- Öztürk, M. (2006). Oksidentalizm bağlamında Afgânî Abdud Ekolü. *Marife*, 6(3), 43-69.
- Said, E. W. (2000). *Oryantalizm Eleştirileri*. Trans. by. İ. Özkan, S. Şahin, & Ş. Özden, İstanbul: İlk Bahar Yayınevi,.
- Santos, B. De Sousa. (2009). A non occidental West. *Theory, Culture & Society*, 26 (7–8) 103–125.
- Şeker, T. (2016). Türkiye’de televizyon yayıncılığında eğlencenin egemenliği. *TRT Akademi*, 1(1), 32-49.
- Uluç, G. (2009). *Medya ve Oryantalizm*. İstanbul: Anahtar Kitaplar.
- Uzun, T. ve Atasever, G. (2010). Türkiye’de modernleşme süreci bağlamında oryantalist ve oksidentalist bakışlar. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26, 175-182.
- Venn, C. (2000). *Occidentalism, modernity and subjectivity*. London: Sage Publications,.
- Yıldırım, A., Şimşek H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Gürer, M. ve Varlı Gürer, S. Z. (2020). Dizilerdeki batılı karakterlerin anlatı yapısındaki sunumu üzerine bir çözümleme. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(26), 4230-4264. DOI: 10.26466/opus.671798